

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS
STASYS ŠEDBARAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 2 39 6011 Faks. (8 5) 2 396469 El. p. Stasys.Sedbaras@lrs.lt

Ekspertai.eu

2010-07-07

Nr. SN-S-~~33~~33/2010

DĖL JŪSŲ PRAŠYMO

Man adresuotame prašyme prašote paaiškinti laikinai generalinio prokuroro pareigas ėjusio R. Petrausko atsakymą į Jūsų prašymą dėl Vilniaus apygardos teismo 2009 m. spalio 6 d. nutarties nevykdymo.

Komentuoti Jūsų laiške nurodytas Vilniaus apygardos teismo 2009 m. spalio 6 d. nutarties ir prokuro R. Petrausko atsakymo ištraukas būtų neetiška. Manau, kad prokuroras R. Petrauskas pasiruošęs paaiškinti savo atsakymą ir niekas kitas už jį to geriau nepadarys. Dėl išvardintų priežasčių neketinu aiškinti kito valstybės pareigūno oficialaus atsakymo ištraukų, tačiau atsakau į Jūsų laiške nurodytus klausimus dėl Vilniaus apygardos teismo 2009 m. spalio 6 d. nutarties vykdymo proceso.

Prokuratūra neabejotinai privalo įvykdyti Vilniaus apygardos teismo 2009 m. spalio 6 d. nutartį. Nebūdamas proceso dalyviu nesu susipažinęs su viešai neskelbiamos nutarties turiniu, tačiau iš Jūsų laiško ir viešoje erdvėje skelbtos informacijos darau prielaidą, kad Vilniaus apygardos teismas 2009 m. spalio 6 d. nutartimi panaikino ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartį, kuria buvo atmestas proceso dalyvio skundas dėl prokuroro nutarimo (sprendimo nereikšti įtarimų) panaikinimo.

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 21 straipsnio 2 dalį įtariamuoju laikomas asmuo, sulaikytas įtariant, kad jis padarė nusikalstamą veiką, arba asmuo, apklausiamas apie veiką, kurios padarymu jis įtariamas, arba į apklausą šaukiamas asmuo, kuriam yra surašytas šio Baudžiamojo proceso kodekso 187 straipsnyje numatytas pranešimas apie įtarimą. Pastarasis pranešimas įtariamajam turi būti pasirašytinai įteiktas prieš pirmąją apklausą.

Baudžiamojo proceso kodekso 168 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, gavęs skundą, pareiškimą ar pranešimą, o reikiamais atvejais - ir jų

patikslinimą, atsisako pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai nurodyti faktai apie padarytą nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškios Baudžiamojo proceso kodekso 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės.

To paties straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą gali būti skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas - ikiteisminio tyrimo teisėjui. Ikiteisminio tyrimo teisėjo priimtas sprendimas skundžiamas šio Baudžiamojo proceso kodekso X dalyje nustatyta tvarka.

Nurodytas teisinis reguliavimas reiškia, kad įtarimų konkrečiam asmeniui pareiškimas yra ikiteisminį tyrimą atliekančių pareigūnų ir tyrimą organizuojančio prokuroro prerogatyva, tačiau apygardos teismas, Baudžiamojo proceso kodekso X dalyje nustatyta tvarka išnagrinėjęs proceso dalyvio skundą ir panaikinęs ikiteisminio tyrimo teisėjo nutarimą, priimtoje nutartyje galėjo nurodyti tam tikrus argumentus dėl įtarimų konkrečiam asmeniui reiškimo pagrįstumo (ar nepagrįstumo).

Toks apygardos teismo sprendimas, sistemiškai aiškinant Konstitucijos 109 straipsnio nuostatą - „teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai“ bei Konstitucijos 118 straipsnio nuostatas: „ikiteisminį tyrimą organizuoja ir jam vadovauja prokuroras“, „prokuroras, vykdydamas savo funkcijas, yra nepriklausomas ir klauso tik įstatymo“, reiškia, kad teismo sprendimas įpareigoja prokurorą iš naujo įvertinti ikiteisminio tyrimo medžiagą, bei vadovaujantis įstatymais ir teismo argumentais priimti naują procesinį sprendimą dėl įtarimų konkrečiam asmeniui pareiškimo ar nepareiškimo. Priimdamas naują sprendimą prokuroras negali dar kartą remtis argumentais, kurie įsteisėjusioje teismo nutartyje buvo pripažinti nepagrįstais.

Vadovaudamasis Seimo statuto 12 straipsnio 2 dalimi kreipiausi į Generalinę prokuratūrą prašydamas informuoti, ar Jūsų laiške minimam ikiteisminiam tyrimui vadovavęs prokuroras, po Vilniaus apygardos teismo 2009 m. spalio 6 d. nutarties paskelbimo, priėmė naują sprendimą dėl proceso dalyvio prašymo.

Seimo narys

 Stasys Šedbaras